

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
kirjaamo.okm@gov.fi

VN/26913/2021-OKM-1

Turun yliopiston lausunto koskien opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöä yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Kiitämme mahdollisuudesta lausua yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä.

Suomessa on todettu selvä osaamisvaje, joka on pahenemassa epäedullisen demografisen kehityksen vuoksi. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 asettaa tavoitteeksi korkeakoulutettujen määrän merkittävän kasvun vuoteen 2030 mennessä (yli 50% nuorista korkeakoulututkinto). Kun tarkastelemme ja arvioimme yliopistojen esittämiä koulutusvastuulaajennuksia edellä mainitun vision 2030 tavoitteen valossa, katsomme useimmat esitykset varsin perustelluiksi.

Valtakunnallinen osaajien tarve huomioiden Turun yliopisto pitää tarkoituksenmukaisena Lapin yliopiston erityispedagogiikan/erityisopettajakoulutuksen koulutusvastuiden laajennusesitystä.

Turun yliopisto tukee Åbo Akademin esitystä koulutusvastuun laajentamiseksi nykyisestä RN-tutkinnosta myös maisterivaiheen tutkinnonanto-oikeudeksi. Turun yliopiston mielestä Åbo Akademin esittämä resursointisuunnitelma on realistinen, ja käsityksemme mukaan hakemus vahvistaisi osaltaan jo olemassa olevan opetus- ja tutkimusyhteistyömme edellytyksiä, vaikka opetuksen osalta sen perusteet muuttuisivatkin. Myös Vaasan yliopiston esitys koulutusvastuun laajentamisesta oikeustieteelliselle alalle vaikuttaa laadukkaalta ja osaavasti tehdyltä, joskaan esityksessä ei juurikaan pohdita alan yhteistyötä ja sen kehittämismahdollisuuksia; kyseisellä alueella on jo olemassa olevaa – Helsingin yliopiston Vaasan yksikön tuottamaa – oikeustieteen koulutusta (HY Vaasan yksikkö).

Turun yliopisto katsoo, että Itä-Suomen yliopiston esitys koulutusvastuun laajentamisesta perustuu selvästi Itä-Suomen yliopiston tutkimuksellisiin vahvuuksiin. Se kattaa alueellisen tarveselvityksen osaamispula-alueista vain osan, vastaten kuitenkin osaltaan valtakunnalliseen tekniikan alan osaajapulaan. Osaamisen ja resurssien puolesta esitys vaikuttaa uskottavalta ja toteuttamiskelpoiselta. Esityksen mukaisen koulutuksen osaamisprofiili on Turun yliopiston teknillisen tiedekunnan kannalta lähimpänä materiaaltekniiikan tutkinto-ohjelman koulutussisältöjä poiketen niistä kuitenkin merkittävästi. Turun yliopisto suhtautuu positiivisesti Itä-Suomen yliopiston koulutusvastuun laajennusesitykseen, ja katsoo, että Turun yliopiston kanssa haitallista päällekkäisyyttä ei ole havaittavissa.

Turun yliopisto näkee, että tiedepohjaiselle TtM-koulutukselle on tällä hetkellä erityinen tilaus, kun Suomen sosiaali- ja terveystieteiden järjestelmää muutetaan. Turun yliopisto ei vastusta Helsingin yliopiston esitystä koulutusvastuun laajentamisesta terveystieteen alueelle, mutta haluaa nostaa esiin tiettyjä seikkoja, jotka on hyvä huomioida. Huomioita on avattu tarkemmin liitteessä 1.

Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan huomiot Helsingin yliopiston koulutusvastuun laajennusta koskevasta esityksestä

Helsingin yliopisto esittää uudeksi koulutusvastuukseen terveystieteiden maisterin (120 op, TtM) ja tohtorin (TtT) tutkintoja. Maisterikoulutuksen sisäänotoksi esitetään alkuvaiheessa 30 opiskelijaa/vuosi (maksimimäärä kokonaisvahvuudessaan 60 opiskelijaa/vuosi). Esityksen perusteluna ovat ensisijaisesti pääkaupunkiseudun työvoima- ja koulutustarpeet.

Tiedepohjaiselle TtM- koulutukselle on erityinen tilaus tällä hetkellä, koska maamme sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmää muutetaan. Muutos aiheuttaa sekä uutta tutkimustarvetta että terveysalan ammattilaisten toiminnan ja johtamisen muutoksia.

Helsingin yliopiston esityksen osalta ainakin seuraaviin seikkoihin on kiinnitettävä huomiota:

- 1) Terveystieteiden maisterikoulutusta on mahdollisuus suorittaa usean pääaineen alueella. Esityksestä ei selkeästi käy ilmi, minkä pääaineen koulutuksesta olisi kyse. Oletettavasti kyse on terveyshallintotieteestä, koska on tarkoitus perustaa ko. alan professorin toimi. Kyseisen professorin on tarkoitus ilmeisesti opettaa myös kliinistä hoitotiedettä ja lisäksi ehdotukseen sisältyy lehtorin tehtäviä. On kuitenkin huomautettava, että hoitotiede ja terveyshallintotiede ovat erillisiä tieteenaloja eikä esimerkiksi hoitotiedettä pääaineena voi opettaa toisen tieteenalan professori. Olisikin ollut perusteltua täsmentää esitystä siten, että voidaan arvioida koulutuksen suuntautuminen/tieteenala esitettyä täsmällisemmin.
- 2) Koulutusta perustellaan pääkaupunkiseudun koulutustarpeella. Jo 1990-luvun alusta alkaen maassamme viisi yliopistoa ovat huolehtineet terveystieteiden maisterin koulutuksesta ja rakentaneet erilaista yhteistyötä. Muun muassa etäopetuksessa toimivat tehokkaat rakenteet ja tohtorikoulutuksessa toimii valtakunnallinen verkosto. Uuden koulutusyksikön käynnistäminen tulisikin perustella tulevaisuuden kokonaisvaltaisella työvoimatarpeella ja sillä, että olemassa olevat yksiköt eivät kykenisi vastaamaan tarpeeseen. Joka tapauksessa on nähtävissä koulutukseen tulevien ikäluokkien pieneneminen tulevaisuudessa.
- 3) Koulutuksen laajentamisesitys koskee TtM- ja TtT-tutkintoja, mutta ei TtK-tutkintoja. Suunnitelmana on ilmeisesti ottaa koulutukseen sekä suoraan ammattikorkeatutkinnon suorittaneita terveysalan ammattilaisia että muun kandidaatintutkinnon suorittaneita. Tämä tarkoittaa, että ne yliopistot, jotka kouluttavat TtK-tutkintoon, tullevat menettämään maisteritutkintoa suorittavia opiskelijoita. Periaatteena on aikaisemmin ollut, että samassa yliopistoissa on mahdollisuus suorittaa alan alempi ja ylempi tutkinto. Kaikki jo nykyisetkin koulutusvastuussa olevat tekevät yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa joko antaen korvautuvuutta niissä suoritettun alemman korkeakoulututkinnon perusteella tai ottaen suoraan opiskelijoita sieltä. Ammattikorkeakoulun alempi tutkinto ei kuitenkaan välttämättä anna suoraan valmiuksia ylempään, tiedeperustaiseen korkeakoulututkintoon. Yliopisto- ja ammattikorkeakouluyhteistyönä tulisikin asiaa tarkastella valtakunnallisena ratkaisuna.

Turun yliopisto kouluttaa TtK-, TtM- ja TtT-tutkintoon johtavaa koulutusta hoitotieteen alalla. Koulutuksessa on opiskelijoita pääkaupunkiseudulta, ja tutkimustyötä tehdään yhteistyössä mm HUS-organisaation kanssa. Yhä lisääntyvästi opetus on etäopetusta ja rakentamalla yhteistyötä esimerkiksi Helsingin yliopiston kanssa olisi mahdollisuus tuottaa monipuolista tulevaisuusorientoitunutta koulutusta.

- 4) Parhaillaan maassamme on meneillään laaja SOTEKU-tutkintojen kehittäminen liittyen tulevaisuuden työvoimatarpeisiin, yhteistyönä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kesken. On perusteltua arvioida uusien koulutusyksiköiden perustaminen suhteessa tuohon kehittämisyyöhön.

**TURUN
YLIOPISTO**
UNIVERSITY
OF TURKU

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Turun yliopiston UTUsign-järjestelmällä
This document has been electronically signed with the UTUsign system of the University of Turku

Päiväys / Date: 18.11.2021 10:43:53

Jukka Kola

rehtori

Turun yliopisto

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 18.11.2021 09:23:23

Jani-Matti Lehto

yksikön päällikkö

Turun yliopisto

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)